

УДК 331.436;331.438

Стасюк В.М.

*кандидат технічних наук,
доцент кафедри туризму та цивільної безпеки
Луцького національного технічного університету*

ВОДОПОСТАЧАЛЬНІ ПІДПРИЄМСТВА: БЕЗПЕКА ВИРОБНИЧИХ ПРОЦЕСІВ В УМОВАХ ОРЕНДИ АБО КОНЦЕСІЇ

АНОТАЦІЯ

Доведено, що залучення приватних операторів до надання послуг водопостачання та водовідведення супроводжується певними ризиками зниження рівня безпеки водопостачальних підприємств. Виконано огляд законодавчих актів, які зобов'язують приватних операторів утримувати водопостачальні підприємства згідно з вимогами державних стандартів, норм і правил та зумовлюють відповідальність сторін за безпеку експлуатації об'єкта. Визначено основні напрями діяльності, які дадуть змогу підвищити рівень безпеки водопостачальних підприємств. Визначено основні функції водопостачальних підприємств приватними операторами як таких, що містять у своєму складі потенційно небезпечні об'єкти та об'єкти підвищеної безпеки.

Ключові слова: водопостачальні підприємства, приватні оператори, безпека, концесія, оренда, системи водопостачання та водовідведення.

АННОТАЦИЯ

Доказано, что привлечение частных операторов к предоставлению услуг водоснабжения и водоотведения сопровождается определенными рисками снижения уровня безопасности предприятий водоснабжения. Выполнен обзор законодательных актов, которые обязывают частных операторов содержать предприятия водоснабжения в соответствии с требованиями государственных стандартов, норм и правил и обуславливают ответственность сторон за безопасность эксплуатации объекта. Определены основные направления деятельности, которые позволят повысить уровень безопасности предприятий водоснабжения. Определены основные функции предприятий водоснабжения, от успешной реализации которых зависит как безопасность систем водоснабжения и водоотведения, так и здоровье людей. Рассмотрена специфика эксплуатации предприятий водоснабжения частными операторами как содержащих в своем составе потенциально опасные объекты и объекты повышенной опасности.

Ключевые слова: предприятия водоснабжения, частные операторы, безопасность, концессия, аренда, системы водоснабжения и водоотведения.

ANNOTATION

It is proved that the involvement of private operators in the water and wastewater services is accompanied by certain risks of lowering the level of safety at water supply enterprises. The review of legislative acts obliging private operators to keep water supply companies in accordance with the requirements of state standards, norms and rules, and stipulating the responsibility of the participants for the safety of the facility operation are fulfilled. The main directions of activity are determined which will allow to raise the level of safety at water supply enterprises. The basic functions of water supply enterprises are defined, successful implementation of which effects not only safety of water supply and sanitation systems, but also health of people. The specifics of operation of water supply enterprises by private operators which contain potentially dangerous objects and objects of high danger are considered in the article.

Key words: water supply enterprises, private operators, safety, concession, leasing, water supply and sanitation systems.

Постановка проблеми. Залучення приватних операторів на ринок водопостачання/водовідведення супроводжується певними ризиками зниження рівня безпеки технологічних процесів, які виконуються на водопостачальних підприємствах. Адже основна мета, яку переслідує концесіонер, орендар тощо (особливо в умовах економічної та політичної нестабільності в державі) – це отримання якомога більшого прибутку за якомога коротші терміни. Питання дотримання вимог техногенної та пожежної безпеки, експлуатації виробничого обладнання в межах вимог безпеки, окреслених відповідною до нормативно-технічної документації з охорони праці тощо, не є пріоритетними для приватного оператора. Тому завдання забезпечення належного рівня безпеки виробничих процесів на водопостачальних підприємствах, надійності та безперервності в роботі технологічного обладнання, пожежної та техногенної безпеки, а також раціонального використання водних ресурсів та мінімізації забруднення водойм стічними водами в умовах залучення приватних операторів до надання послуг водопостачання та водовідведення є актуальним науковим і практичним завданням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукових публікацій, присвячених дослідженню означеної вище проблеми, не виявлено.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті – висвітлити специфіку забезпечення приватними операторами необхідного рівня безпеки виробничих процесів водопостачальних підприємств, враховуючи, що значна частина інженерних споруд та структурних підрозділів є потенційно небезпечними об'єктами та об'єктами підвищеної безпеки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Низка законодавчих і нормативно-правових актів зумовлюють необхідність підтримування об'єктів концесії чи оренди у належному технічному стані, що має слугувати фундаментом для забезпечення високого рівня безпеки експлуатації цих об'єктів. Наприклад, у статті 8 «Умови договору оренди чи концесії об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення» Закону України «Про особливості передачі в оренду чи концесію об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності» [1] чітко визначено, що істотними умовами договорів оренди та концесії об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання та водовід-

ведення, крім визначених Законами України «Про концесії» [2] і «Про оренду державного та комунального майна» [3], є:

- обов'язки щодо утримання об'єкта концесії згідно з вимогами державних стандартів, норм та правил, що діють у відповідній сфері діяльності;

- відповідальність сторін, у тому числі відповідальність орендаря, концесіонера за безпеку експлуатації об'єкта.

Що ж до Законів України «Про концесії» [2] і «Про оренду державного та комунального майна» [3], то у частині 2 статті 18 «Права й обов'язки концесіонера» першого з них зазначається, що концесіонер зобов'язаний утримувати об'єкт концесії в належному технічному стані, а за другим законом орендаря зобов'язано використовувати та зберігати орендоване майно відповідно до умов договору, запобігати його пошкодженню, псування (стаття 18 «Основні обов'язки орендаря»).

Забезпечити виконання лаконічно та чітко сформульованих вищезазначених вимог на практиці дуже непросто. Приватний оператор повинен розуміти, що безпека експлуатації систем водопостачання та водовідведення забезпечується за рахунок дотримання не лише вимог «Правил технічної експлуатації систем водопостачання та водовідведення населених пунктів України» [4], але і норм Водного кодексу України, Кодексу України про надра, Законів України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про питну воду та питне водопостачання», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону праці», «Про житлово-комунальні послуги», інших нормативно-правових актів, а також державних будівельних норм і правил, державних санітарних норм і правил.

Адже мережі та споруди водопостачання і водовідведення повинні працювати надійно та безперебійно, а використання при цьому водних ресурсів має бути раціональним. Крім того, у процесі виробничої діяльності потрібно забезпечувати мінімізацію, а краще – унеможливлення забруднення водою стічними водами.

Аналізуючи «Правила технічної експлуатації систем водопостачання та водовідведення населених пунктів України» [4], можна стверджувати, що досягнути вищезазначених пріоритетів можна лише за рахунок:

- чіткого контролю та скрупульозного аналізу умов виробничої діяльності водогосподарського підприємства, і насамперед – економічних;

- якомога ширшої механізації й автоматизації виробничих процесів, зокрема тих із них, що пов'язані з виконанням робіт із підвищеною небезпекою;

- чіткого дотримання графіків та регламентів профілактичних оглядів і планово-попереджувальних ремонтів мереж водопостачання та водовідведення, споруд, їх елементів і устаткування;

- забезпечення раціональних режимів експлуатації мереж і споруд, метою яких має бути зменшення енергоспоживання та інтенсифікація їхньої роботи;

- якомога ефективнішого використання резервів усіх видів;

- упровадження сучасних європейських технологій, які забезпечують високий рівень техногенної та екологічної безпеки процесів водопостачання та водовідведення, а також отримання нормативних показників якості питної води;

- скрупульозної реєстрації та ґрунтового аналізу причин порушень у роботі виробничого обладнання, а також аварійних ситуацій і аварій;

- вжиття заходів щодо попередження, вчасного виявлення і ліквідації аварій;

- забезпечення водопостачального підприємства сучасним сертифікованим метрологічним обладнанням, а також методами виконання відповідних вимірювань і розрахунків;

- наявності висококваліфікованого технічного персоналу;

- дотримання вимог посадових інструкцій, правил технічної експлуатації та охорони праці;

- постійного контролю якості та кількості питної води, що подається у водопровідну мережу і реалізується споживачами;

- постійного контролю якості та кількості стічних вод, що скидають підприємства у комунальну каналізацію;

- постійного контролю якості та кількості очищених стічних вод, які скидаються у водні об'єкти, тощо.

Враховуючи, що водогосподарські підприємства належать до об'єктів критичної інфраструктури, а певна частина інженерних споруд та виробничого обладнання – до потенційно небезпечних об'єктів (окремі з останніх – до об'єктів підвищеної небезпеки), перед керівництвом підприємства, незалежно від того, у чій власності воно знаходиться, стоїть надзвичайно важливе завдання забезпечення високого рівня безпеки технологічних процесів, які виконуються на підприємстві, особливо з використанням хімічно небезпечних або вибухонебезпечних речовин.

Тому воно насамперед зобов'язане:

- керуватися чинним законодавством України;

- вимагати від персоналу беззаперечного виконання своїх обов'язків і розпоряджень адміністрації, використовувати дисциплінарні заходи впливу у разі порушення виробничої та трудової дисципліни;

- підвищувати кваліфікацію експлуатаційного та інженерного персоналу;

- аналізувати та обговорювати причини порушень та аварій на мережах і спорудах, розглядати заходи щодо їх ліквідації за участю експлуатаційного персоналу та ремонтних бригад;

- проводити з експлуатаційним персоналом заняття щодо виявлення, локалізації та ліквідації найхарактерніших аварій;

– періодично перевіряти знання правил експлуатації та техніки безпеки працівниками й інженерно-технічним персоналом;

– організувати належну охорону споруд і майна підприємства.

Укладаючи договір оренди чи концесії, приватний оператор повинен чітко усвідомлювати важливість функцій, покладених на нього та на водопостачальне підприємство. У разі відсутності належного досвіду важко уявити, як можна ефективно їх виконувати, особливо в міських населених пунктах із сотнями тисяч мешканців. А від успішної реалізації багатьох із цих функцій залежить не лише безпека систем водопостачання та водовідведення, їх безперервність і надійність у роботі, але й здоров'я, а інколи і життя населення. Згідно з «Правилами технічної експлуатації систем водопостачання та водовідведення населених пунктів України» [4], до таких функцій насамперед належать:

– ефективне адміністративно-господарське і технічне керівництво усіма підрозділами та службами;

– розроблення поточних і довгострокових планів організаційно-технічних заходів із підвищення безпеки, надійності, економічності та якості водопостачання і водовідведення, а також систематичний контроль за їх виконанням;

– постійний контроль за якістю питної води згідно з Державними санітарними нормами та правилами «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» (ДСанПіН 2.2.4-171-10), затвердженими наказом Міністерства охорони здоров'я України від 12 травня 2010 року № 400, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 01 липня 2010 року за № 452/17747, санітарно-технічним станом водопровідних споруд і мереж та за розподілом води між споживачами в системі водопостачання;

– технічний контроль і нагляд за раціональним використанням води споживачам, облік кількості води, що споживається та скидається в каналізацію;

– застосування санкцій до споживачів, які допускають втрати і нераціональне використання води;

– розроблення заходів щодо запобігання аваріям, поліпшення техніки безпеки та охорони праці, облік випадків травматизму й аварій;

– розроблення планів ремонту споруд і устаткування згідно із системою планово-попереджувального ремонту;

– забезпечення експлуатаційних підрозділів технічною та робочою документацією, необхідними матеріалами, запасними частинами, механізмами, спецодягом, інструментами тощо;

– укладання договорів зі споживачами на відпуск води та приймання стічних вод;

– надання технічних умов для приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення житлових і громадських будинків, промислових і комунально-побутових

підприємств, погодження проектів водопостачання та водовідведення окремих об'єктів;

– технічний нагляд за будівельно-монтажними роботами з будівництва мереж і споруд;

– технічне приймання в експлуатацію нових і реконструйованих споруд, комунікацій, устаткування;

– зберігання технічної документації (матеріалів розвідувальних робіт, проектів, виконавчих креслень, актів тощо);

– проведення паспортизації й інвентаризації споруд, комунікацій та устаткування, що перебувають на балансі;

– розроблення експлуатаційних і посадових інструкцій, оперативних схем управління, диспетчеризації тощо;

– контроль якості та кількості виробничих стічних вод, що скидаються в міську каналізацію, а також якості локальної очистки на відомчих спорудах;

– розрахунок і вчасне внесення платежів за забруднення навколишнього природного середовища;

– розроблення завдань на реконструкцію та розвиток споруд і комунікацій, затвердження та видача технічних завдань і технічних умов, контроль за проектуванням нових та тих, що реконструюються, споруд;

– отримання дозволу на спецводокористування із затвердженими нормативами гранично допустимих скидів, забезпечення виконання заходів щодо їх досягнення, контроль за якістю води водоприймача вище та нижче місця скиду стічних вод;

– подання звітності за формами, визначеними спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі статистики, а також формою звітності «Звіт про використання води за формою № 2ГП-водгосп (річна)», затвердженою наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 16 березня 2015 року № 78;

– збір та безстрокове зберігання первинних даних про концентрацію забруднень у питній воді, стічних водах підприємств, а також на вході і випуску стічних вод з очисних споруд міської каналізації (згідно з Положенням про державну систему моніторингу довкілля, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 1998 року № 391);

– проведення єдиної технічної політики з питань забезпечення якості води і відповідного санітарно-технічного стану відомчих систем водопостачання та водовідведення;

– забезпечення єдності вимірювань у системі водопостачання та водовідведення. Надання споживачам допомоги в придбанні, монтажу та повірці обліку води та контроль за цими приладами;

– забезпечення проведення технологічних та енергоаудитів;

– забезпечення виконання заходів щодо доведення якості питної води, яка тимчасово по-

дається споживачам із відхиленням від вимог нормативних документів (постачання питної води на підставі дозволу на тимчасове відхилення якості питної води від вимог державних стандартів), до вимог відповідних нормативів;

- здійснення періодичного перегляду схем водопостачання та розроблення водогосподарських балансів;

- розроблення та реалізація заходів, спрямованих на зменшення витоків та втрат питної води;

- розроблення технологічних регламентів роботи систем централізованого водопостачання та водовідведення;

- здійснення технічного переоснащення та заміни зношених основних фондів;

- підвищення надійності систем водопостачання шляхом упровадження новітніх енергозберігаючих технологій та обладнання для очищення води.

Оскільки більшість водопровідних мереж і споруд України знаходяться в зношеному стані, то приватному оператору варто особливу увагу звернути на періодичність та якість їх планово-попереджувальних ремонтів. Метою планово-попереджувальних ремонтів є попередження передчасного зносу споруд і устаткування, забезпечення їх безперебійної роботи за високих якісних і техніко-економічних показників, а також запобігання виникненню аварій.

Система планово-попереджувальних ремонтів включає в себе організаційно-технічні заходи нагляду і догляду за спорудами та всіма видами ремонту, які здійснюються періодично за заздалегідь розробленим планом. Огляди споруд і устаткування повинні проводитися періодично, за затвердженням керівництвом календарним планом. На основі даних цих оглядів і профілактичного обслуговування складаються дефектні відомості, розробляється проектно-кошторисна документація та проводяться поточний і капітальний ремонт. Поточний ремонт доцільно виконувати за рахунок експлуатаційних витрат, включати до техпромфінплану і здійснювати силами ремонтних підрозділів чи експлуатаційного персоналу. Капітальний ремонт варто виконувати силами ремонтно-будівельних організацій (підрядним способом) чи ремонтних бригад водогосподарського підприємства (тобто господарським способом).

Приватному оператору також варто знати особливості приймання на роботу окремих категорій працівників водопостачального підприємства. Адже особи, що приймаються на роботу, пов'язану з безпосереднім обслуговуванням, ремонтом, випробуванням і налагодженням роботи споруд, комунікацій, устаткування, повинні обов'язково пройти медичне обстеження на відповідність стану їхнього здоров'я вимогам до даної професії, а в процесі роботи – періодичні огляди згідно з «Порядком проведення медичних оглядів працівників певних категорій», затвердженим наказом Міністерства охоро-

ни здоров'я України від 21 травня 2007 року № 246, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 23 липня 2007 року за № 846/14113.

Затвердження на посадах працівників підприємства має проводитися згідно з Кодексом законів про працю України після перевірки знань «Правил технічної експлуатації систем водопостачання та водовідведення населених пунктів України» [4] та вимог посадових чи робочих інструкцій. При цьому первинній перевірці знань підлягає увесь персонал підприємства, до керівних та інженерно-технічних працівників включно. Перевірку в процесі роботи потрібно здійснювати у строки, встановлені на підприємстві.

Приватний оператор повинен також розуміти роль інструкцій у забезпеченні високого рівня безпеки та надійності систем водопостачання та водовідведення. Адже експлуатація всіх споруд і устаткування здійснюється саме за посадовими і експлуатаційними інструкціями, які розробляють підрозділи (служби) водопостачального підприємства відповідно до вимог «Правил технічної експлуатації систем водопостачання та водовідведення населених пунктів України» [4], інших нормативно-правових актів у сфері житлово-комунального господарства, а також інструкцій заводів-виробників з урахуванням місцевих умов. При цьому в інструкціях з експлуатації повинні бути чітко зазначені:

- призначення та характеристика споруди (обладнання), технологічна схема з кількісними та якісними показниками процесу;

- склад і технічні характеристики основного та допоміжного обладнання;

- послідовність операцій пуску, зупинки і здійснення технологічних процесів;

- порядок обслуговування споруд та устаткування в експлуатаційному режимі, а також у разі його порушень;

- порядок технологічного контролю роботи споруд, належні параметри та умови ефективної роботи;

- порядок і строки проведення оглядів, ревізій та ремонтів споруд і устаткування;

- заходи щодо запобігання аварій, а також дії персоналу у разі їх виникнення і ліквідації;

- заходи з охорони праці;

- персональна відповідальність за виконання операцій, передбачених інструкціями з обслуговування і ремонту устаткування;

- перелік посадових осіб, для яких знання інструкції обов'язкове;

- термін перегляду, затвердження і введення в дію.

Посадові інструкції розробляються для кожної посади і встановлюють вимоги, права та обов'язки щодо експлуатаційного персоналу, необхідні і достатні для забезпечення роботи споруди (обладнання) згідно з експлуатаційними інструкціями та інструкціями з охорони праці та протипожежної безпеки, і затверджу-

ються керівником водопостачального підприємства або виробничого підрозділу.

Концесіонери та орендаратори повинні чітко усвідомлювати свою відповідальність за дотримання вимог техногенної безпеки на водопостачальному підприємстві, адже від цього залежить не лише безпека виробничих процесів, але і життя працівників та населення, що проживає на прилеглих територіях. Обов'язки керівників і посадових осіб об'єктів у сфері техногенної безпеки містять «Правила техногенної безпеки у сфері цивільного захисту на підприємствах, в організаціях, установах та на небезпечних територіях» [5] (далі – Правила). Результати опрацювання вимог цих Правил дають змогу стверджувати, що керівники та посадові особи об'єктів повинні забезпечувати виконання вимог техногенної безпеки шляхом:

- додержання вимог Правил, норм і стандартів щодо техногенної безпеки у сфері цивільного захисту, а також виконання приписів посадових осіб Державної інспекції цивільного захисту та техногенної безпеки;

- розроблення та затвердження положень, інструкцій щодо виконання вимог техногенної безпеки на об'єктах, здійснення постійного контролю за їх дотриманням;

- організації навчання персоналу діям у разі виникнення аварійних ситуацій та аварій;

- організації заходів щодо захисту персоналу від шкідливого впливу надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;

- фінансування витрат у порядку та обсягах, необхідних для повного і якісного забезпечення вимог техногенної безпеки.

Як уже зазначалося, для водопостачальних підприємств властива наявність потенційно-небезпечних об'єктів та об'єктів із підвищеною небезпекою. Приватний оператор повинен знати, що він разом із керівниками потенційно небезпечних об'єктів та об'єктів із підвищеною небезпекою повинен забезпечити:

- проведення їх ідентифікації та паспортизації відповідно до «Положення про паспортизацію потенційно небезпечних об'єктів», затвердженого наказом МНС від 18.12. 2000 року № 338, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 24.01. 2001 року за № 62/5253;

- розроблення планів локалізації і ліквідації аварійних ситуацій та аварій (далі – ПЛАС);

- розроблення спеціальних заходів проти-аварійного захисту відповідно до ПЛАС;

- створення матеріальних (об'єктових) резервів для запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру та їх наслідків;

- впровадження, експлуатацію та технічне обслуговування систем раннього виявлення надзвичайних ситуацій та оповіщення населення у разі їх виникнення;

- створення відповідно до чинного законодавства аварійно-рятувальних служб та необхідної для їх функціонування матеріально-технічної бази;

- впровадження та утримання у робочому стані засобів зв'язку, аварійно-рятувальної техніки та обладнання і використання їх за призначенням;

- інформування органів, що відповідають за дії щодо локалізації та ліквідації аварії, про аварійні ситуації, які пов'язані з небезпечними речовинами і можуть завдати шкоди життю та здоров'ю населення і навколишньому середовищу;

- наявність постійно оновлюваного запасу відповідних медичних препаратів, сучасних антидотів та інших фармацевтичних препаратів, у тому числі кисню.

Приватний оператор разом із керівниками потенційно небезпечних об'єктів та об'єктів із підвищеною небезпекою повинен на основі міжгалузевої і галузевої нормативної документації, рекомендацій, довідкової і науково-технічної літератури, а також з урахуванням аварій і аварійних ситуацій, що відбувалися на них та аналогічних об'єктах, здійснювати постійний аналіз безпеки процесів виробництва, інформувати місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування про всі небезпеки, які встановлені в процесі аналізу, та об'єкти, які можуть опинитися у прогнозованих зонах надзвичайних ситуацій, надавати їм результати виконаного аналізу безпеки потенційно небезпечних об'єктів та об'єктів із підвищеною небезпекою, а також інші матеріали, які потрібні для планування заходів цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного характеру.

При цьому його має мобілізувати той факт, що на нього поширюється дія Правил і він несе персональну відповідальність за особисті порушення їх вимог, а також за невжиття заходів із припинення порушень підлеглими посадовими особами або робітниками.

Висновки. Перш ніж підписати угоду про взяття в оренду водопостачального підприємства чи придбання його на концесійних засадах, приватному оператору потрібно чітко усвідомити, які функції покладаються на нього та на водопостачальне підприємство, і самокритично оцінити свої реальні можливості та знання щодо можливості забезпечення технічної експлуатації систем водопостачання і водовідведення на такому рівні, який би відповідав вимогам відповідних нормативних документів та законодавчих актів щодо безпеки виробничих процесів, надійності і безперебійності в роботі технологічного обладнання, пожежної та техногенної безпеки, а також раціонального використання водних ресурсів і мінімізації забруднення водойм стічними водами.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Закон України «Про особливості передачі в оренду чи концесію об'єктів у сферах теплопостачання, водопостачання

- та водовідведення, що перебувають у комунальній власності» від 21 жовтня 2010 року № 2624-VI / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. 2011. № 11. С. 502.
2. Закон України «Про концесії» від 16 липня 1999 року № 997-XIV / Верховна Рада України // Офіційний вісник України. 1999. № 33. С. 79.
 3. Закон України «Про оренду державного та комунального майна» від 10 квітня 1992 року № 2269-XII / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. 1992. № 30. Ст. 416.
 4. Наказ державного комітету України по житлово-комунальному господарству від 05.07. 1995 року № 30 «Про затвердження Правил технічної експлуатації систем водопостачання та водовідведення населених пунктів України». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0231-95>.
 5. Наказ Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків чорнобильської катастрофи від 15.08. 2007 року № 557 «Про затвердження Правил техногенної безпеки у сфері цивільного захисту на підприємствах, в організаціях, установах та на небезпечних територіях». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1006-07>.
-
- REFERENCES:**
1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), The Law of Ukraine «On the peculiarities of leasing or concession of objects in the areas of heat supply, water supply and drainage that are in communal ownership», Vidomosti Verkhovnoji Rady Ukrajiny, vol. 11, p. 502.
 2. The Verkhovna Rada of Ukraine (1999), The Law of Ukraine «On Concessions», Ofitsiynyi visnyk Ukrainy, vol. 33, p. 79.
 3. The Verkhovna Rada of Ukraine (1992), The Law of Ukraine «On the lease of state and communal property», Vidomosti Verkhovnoji Rady Ukrajiny, vol. 30, p. 416.
 4. The State Committee of Ukraine on Housing and Communal Services (1995), Order «On approval of the Rules of technical operation of water supply and drainage systems of settlements of Ukraine», vol. 30, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0231-95> (Accessed 14 February 2018).
 5. Ministry of Ukraine for Emergencies and Affairs of Population Protection from the Consequences of the Chernobyl Disaster, Order «On approval of the Rules of technogenic safety in the field of civil protection at enterprises, organizations, institutions and in hazardous territories», vol. 557, available at: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1006-07> (Accessed 14 February 2018).

Stasiuk V.M.
*Candidate of Technical Sciences,
Senior Lecturer at Department of Tourism and Civil Safety,
Lutsk National Technical University*

WATER SUPPLY ENTERPRISES: SAFETY OF PRODUCTION PROCESSES IN THE CONDITIONS OF LEASING OR CONCESSION

It is proved that the involvement of private operators in the water and wastewater services is accompanied by certain risks of lowering the level of safety at water supply enterprises. The review of legislative acts obliging private operators to keep water supply companies in accordance with the requirements of state standards, norms, and rules, and stipulating the responsibility of the participants for the safety of the facility operation are fulfilled. The main directions of activity are determined, which will allow raising the level of safety at water supply enterprises. The basic functions of water supply enterprises are defined, successful implementation of which effects not only the safety of water supply and sanitation systems but also the health of people. The specifics of operation of water supply enterprises by private operators, which contain potentially dangerous objects and objects of high danger, are considered in the article.

The duties of the management personnel of the water supply enterprise for ensuring a high level of production processes safety are formulated, taking into account that these enterprises belong to objects of critical infrastructure, and a certain part of their engineering structures and structural subdivisions belong to potentially dangerous objects and objects of high danger.

The basic functions of the water supply enterprise, the fulfilment of which should be provided by the private operator, are determined, and the successful implementation of which defines not only the safety of water supply and sanitation systems but also the health of people.

The article accentuates the importance of qualitative carrying out of planned preventive repairs as a measure, which will preclude premature wear of constructions and equipment, ensure their uninterrupted work at high quality and techno-economic indicators and will reduce the risks of emergencies, accidents, and man-made disasters.

The emphasis is done on the peculiarities of the employment of operational and engineering staff for the water supply company, and on the necessity to comply with the requirements of the relevant legislative and regulatory acts.

The role of official and operational instructions in ensuring the high level of safety and reliability of water supply and sanitation systems is characterized, the structure of instructions for use is considered.

It was emphasized on the necessity of conducting a constant analysis of the hazards accompanying production processes at water supply enterprises. It is noted that the results of such analysis should be reported to the local executive authorities and local self-government bodies for planning and implementation of measures for the civil protection of the population and territories from emergencies of an anthropogenic nature that may arise as a result of the economic activity of the water supply enterprise.